

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความเรียงประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยายเชิงพรรณนาแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินและตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

ระยะที่ 3 ผลการเสนอทิศทางการพัฒนานโยบายการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความเรียงประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความเรียงประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ “กะเหรี่ยง” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ “กะเหรี่ยง” บ้านพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน มีลักษณะแบบแผนและการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย นับถือศาสนาพุทธ โดยยึดมั่นและศรัทธาครูบาชัยวงค์ ซึ่งเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาพุทธ มีวัดพระบาทห้วยต้ม และองค์พระมหาธาตุเจดีย์ศรีเวียงชัย เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชาเป็นชุมชนชาวพุทธแบบมังสวิรัติจึงไม่มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภค แต่จะเลี้ยงวัว ควาย ช้างไว้ใช้งาน มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชนเผ่าตามแนวของศาสนาพุทธ โดยการรักษาศีลห้าและบริโภคอาหารมังสวิรัตินี้ ไม่ดื่มของมึนเมาตลอดจนมีการห้ามจำหน่ายของมึนเมาในชุมชน มีการพึ่งพาอาศัยและเอื้ออาทรต่อกัน รวมทั้งมีความสามัคคีและร่วมมือกันในการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเยาวชนรุ่นหลัง และเพื่อส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่ชุมชน ชนเผ่านี้ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพหลัก โดยการทำไร่ข้าวและนาดำ รวมทั้งปลูกพืชผักสวนครัวและไม้ผลเพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือน สำหรับการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ของชนเผ่านี้ได้แก่ การทอผ้ากี่เอว การแปรรูปจากผ้าทอ การทำเครื่องเงิน การตีเหล็ก การชุดศิลาแลง และการจักสาน อาชีพดังกล่าวได้มีการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชนเป็นที่ยอมรับจากลูกค้า และนักท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนของชนเผ่ากะเหรี่ยง บ้านพระบาทห้วยต้มมีชื่อเสียงมาถึงปัจจุบัน

สำหรับปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสังคมผู้สูงวัยของชนเผ่ากะเหรี่ยงในหมู่บ้านนี้ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของร่างกาย กรณีเจ็บป่วยไม่ได้รับความสะดวกเมื่อจำเป็นต้องไปโรงพยาบาล จึงมีความต้องการให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) อนุเคราะห์จัดรถเข็นรับ-ส่ง และจัดช่องทางพิเศษให้ผู้สูงอายุ กรณีที่แต่งกายด้วยชุดของชนเผ่าต้องการให้ดูแลอย่างทั่วถึงโดยไม่เลือกปฏิบัติแยกจากกลุ่มชาวบ้านทั่วไป นอกจากนี้ยังมีความต้องการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยด้วยสมุนไพรพื้นบ้านควบคู่กับการใช้ยาแผนปัจจุบัน สำหรับปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต พบว่า เบี้ยยังชีพที่ได้รับไม่เพียงพอ ต้องการรับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิประโยชน์และเพิ่มเบี้ยยังชีพให้สูงขึ้นรวมทั้งการอบรมอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ อาทิ การจักสาน การทำดอกไม้จันทน์ การทอผ้า การทำปุ๋ย การทำเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชนเผ่า ส่วนด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ “กะเหรี่ยง” พบว่าต้องการให้อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธแบบมังสวิรัตินี้ อาทิ การทำบุญตักบาตร การปฏิบัติภาวนารักษาศีล และการพึ่งพิงที่วัด ตลอดจนการแต่งกายด้วยชุดประจำชนเผ่า

และการละเล่นพื้นบ้าน รวมทั้งการจัดชมรมผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่า ได้แก่ การพบปะพูดคุย การอบรมให้ความรู้ การออกกำลังกาย การร้องเพลง เต้นรำตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โดยมีหน่วยงานของท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบและดูแล

1.2 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ “ม้ง” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ “ม้ง” บ้านแม่สาบ้อย ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เป็นกลุ่ม “ม้งลาย” และ “ม้งขาว” มีลักษณะแบบแผนและการดำรงชีวิตของชนเผ่าแบบดั้งเดิมที่มีสัญชาติไทยต้องการอยู่และดูแลผืนแผ่นดินไทย สำนึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นชนเผ่าของตนเอง มีความรักใคร่และผูกพันกันแบบเครือญาติยอมรับนับถือตระกูล “แซ่” มีความเชื่อในวิญญาณหรือบรรพบุรุษผู้ล่วงลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่อยู่บนฟ้า ในลำน้ำและประจำต้นไม้ มีการจัดตั้งคริสตจักรในชุมชนที่อาศัย การดูแลรักษาสุขภาพนิยมใช้การบำบัดรักษาโดยวิธีพื้นบ้าน อาทิ การเรียกขวัญ การนวด และการใช้ยาสมุนไพรร่วมกับการแพทย์สมัยใหม่ มีการวินิจฉัยโรคจากการทำนายแบบชาวจีนโบราณ รวมทั้งการดูไข่ การตรวจใบหู การคลำท้อง การเข้าทรง และการบน ตามความเชื่อเรื่องวิญญาณ ส่วนอาชีพหลักของชนเผ่านี้เปลี่ยนจากการทำเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพมาเป็นการทำการค้าโดยมีเครือข่ายทางธุรกิจกับชนเผ่าด้วยกันเองและคนพื้นราบรวมทั้งชาวต่างประเทศ ชนเผ่านี้นิยมตั้งถิ่นฐานอยู่บนพื้นที่สูง มีความเชี่ยวชาญในการเพาะปลูก การทำหัตถกรรม ผ้าทอ และการจักสาน สามารถทำเป็นอาชีพหลักเพื่อการค้าขายได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะผ้าใยกล้วยซึ่งเป็นภูมิปัญญาเชิงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นให้คนรุ่นหลังได้ดำรงรักษาและสืบทอดจนถึงปัจจุบัน สำหรับปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัย ชนเผ่าม้งในหมู่บ้านนี้ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัว อาทิ ปวดเข่า ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และมะเร็ง เป็นต้น มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นหน่วยงานแพทย์เคลื่อนที่แนะนำความรู้ในการดูแลรักษาโรค โดยการเยี่ยมผู้ป่วยตามบ้าน สอนการใช้สื่อออนไลน์ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งเทคนิคการออกกำลังกายที่ถูกวิธีสำหรับปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต พบว่าเบี้ยยังชีพที่ได้รับยังไม่เพียงพอในการใช้จ่ายกับครอบครัว มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์และการได้รับบริการปัจจัยพื้นฐานจากภาครัฐและเอกชน ส่วนปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ “ม้ง” พบว่า ชมรมผู้สูงอายุในหมู่บ้านยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างเข้มแข็งต้องการให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและต้องการให้อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่า อาทิ พิธีกรรมเรียกขวัญลูกคนแรก พิธีแต่งงาน พิธีงานศพ ประเพณีงานปีใหม่ การละเล่นของชนเผ่า “ม้ง” ได้แก่ โยนลูกข่าง ตีลูกข่าง การแข่งขันล้อเล่นไม้และยิงหน้าไม้ นอกจากนี้ยังต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคม

ปัจจุบัน โดยเฉพาะการปรับตัวให้สามารถใช้สื่อออนไลน์ในการทำธุรกิจเพื่อสร้างอาชีพเสริมให้มีรายได้เพิ่มและต้องการจัดทำโครงการ “สะพานวิถีชีวิต วัฒนธรรมม้ง” เพื่ออบรมเยาวชนชนรุ่นลูกหลานชนเผ่า “ม้ง” เพื่อเป็นแกนนำพัฒนาชุมชนให้เป็นหมู่บ้านพหิวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งมีกลุ่มผู้สูงอายุเป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านการเขียนผ้าและทอผ้าด้วยใยกล้วยง เป็นต้น

1.3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ “ลาหู่” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ “ลาหู่” บ้านห้วยจะค่าน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้รับสัญชาติไทย มีการใช้กฎระเบียบของชุมชนเพื่ออยู่ร่วมกันและมีการศึกษาระดับพื้นฐานที่เข้าถึงชุมชน เป็นชนเผ่าที่มีลักษณะแบบแผนและการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมด้วยการยึดถือประเพณีและวัฒนธรรม ตามความเชื่อภูตผี ขวัญ วิญญาณ ผสมผสานกัน โดยเฉพาะ ผีบ้าน ผีป่า ผีต้นน้ำ และการเอามือ เอาวัน รวมทั้งฤดูกาล เพื่อทำพิธีกรรมสำคัญๆ ในวิถีชีวิตที่ปฏิบัติเป็นประจำทุกปี ได้แก่ เทศกาลกินข้าวใหม่ เทศกาลกินวอ(ขึ้นปีใหม่) พิธีสู้ออกและแต่งงาน เป็นต้น ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์และมีส่วนน้อยที่ยังคงนับถือศาสนาพุทธ มีการใช้ภาษาพูดแบบทึบเต-พม่า คล้ายกับชนเผ่า “อาข่า” และ “ลีซอ” สามารถพูดภาษาของชาวไทยใหญ่และลาวได้ ชนเผ่านี้มีความเชื่อถือบรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นหลัก มีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงแก่ความตายโดยมี “พ่อครู” หรือ “ปู่จ้อง” เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลในหมู่บ้าน และเป็นผู้นำทางพิธีกรรมในการทำนายเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน ชนเผ่า “ลาหู่” เป็นชนเผ่าที่มีมรดกทางวัฒนธรรมที่งดงาม อาทิ ภาษา การแต่งกาย วิธีการหาปลา หัตถกรรมงานฝีมือ ศิลปะการแสดง และดนตรี ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ได้แก่ การเป่าแคน และการเต้นจะคี ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ชนเผ่านี้ได้มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามวิถีชีวิต สำหรับภูมิปัญญาเชิงอัตลักษณ์ของชนเผ่านี้ประกอบด้วยด้านศิลปหัตถกรรม ได้แก่ เครื่องจักสาน (กวย กระดัง เสื่อไม้ไผ่ สุ่มไก่) ผ้าทอลาหู่ และการตีมีด ด้านสมุนไพร จะมีการเป่าคาถาลงในยาที่ใช้สำหรับทาหรือสูดในบริเวณที่เจ็บปวด โดยอาศัยผู้นำศาสนา “โตโบ” เป็นผู้ประกอบพิธีกรรม อาชีพหลักของชนเผ่านี้ได้แก่การทำเกษตรและรับจ้างทั่วไป พืชผลทางการเกษตร ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดพริกหยวก กล้วย และพืชตระกูลถั่วต่างๆ พืชไม้ผล ได้แก่ มะม่วง ลำไย อโวคาโด การหาของป่า ได้แก่ หน่อไม้ เห็ด หนอนไม้ไผ่ แมงมัน และไข่มดแดง ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ การจักตอก เป็นต้น สำหรับปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยชนเผ่านี้ ผลการวิจัยพบว่าด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุบางครอบครัวไม่ได้รับการดูแลจากลูกหลานเท่าที่ควร และไม่ได้รับความสะดวกเมื่อไปขอรับบริการจากโรงพยาบาลสาธารณสุขตำบล มีความยากลำบากในการเดินทางและการรอคิวตรวจที่ล่าช้า จึงมีความต้องการให้เปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ ส่วนปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิตพบว่าแต่ละครอบครัวมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในปัจจุบัน จึงต้องการเบี้ยยังชีพจากรัฐ

เพิ่มขึ้นและต้องการให้จัดอบรมเสริมความรู้ด้านกฎหมาย สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุและการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว อาทิ การค้าขายผลิตภัณฑ์จากของป่าโดยเฉพาะสมุนไพรที่สามารถนำมารักษาสุขภาพร่างกายที่เจ็บป่วยได้ สำหรับปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ “ลาหู่” พบว่าบางครอบครัวขาดการดูแลจากลูกหลานจึงต้องการให้มีย่างทำในหมู่บ้านและยังพบว่าวัฒนธรรมตามความเชื่อที่มีมาแต่ดั้งเดิมบางอย่างถูกละเลยไปจึงมีความต้องการอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอด โดยเฉพาะประเพณี “กินวอ” การเดินรำ “จะคี” การเล่น “ลูกข่าง” และการประดิษฐ์เครื่องดนตรีท้องถิ่นของชาว “ลาหู่” เพื่อนำมาสร้างเป็นวงดนตรีประจำหมู่บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้สูงอายุของชนเผ่านี้ ส่วนหนึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ต้องการเป็นครูภูมิปัญญาสอนพระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์และสอนภาษา “ลาหู่” ให้กับลูกหลานในหมู่บ้าน โดยต้องการให้มีชมรมผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่า “ลาหู่” ให้คงอยู่ตลอดไป

1.4 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ “ลีซอ” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ “ลีซอ” บ้านใหม่ลีซอ ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะแบบแผนและการดำรงชีวิตที่มีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของตนเอง โดยตั้งบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่โครงการตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ชนเผ่านี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และยังมีความเชื่อถือทั้งศาสนาพุทธและการนับถือภูติ ผีวิญญาณบรรพบุรุษและผู้ที่อยู่ตามธรรมชาติ โดยมีผู้อาวุโสของหมู่บ้านเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรม อาทิ การเลี้ยงผี การสะเดาะเคราะห์ และการเลี้ยงขวัญ เป็นต้น มีการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ปลูกข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวานและไม้ผลยืนต้น อาทิ ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง อโวคาโด ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้าชนเผ่า การทำผ้าปัก การตีเหล็ก การทำเครื่องเงิน และเลี้ยงสัตว์ มีการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมโดยปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันรวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีปีใหม่ พิธีเซ่นไหว้เทพ พิธีขอบคุณเทพ พิธีไหว้พระประจำหมู่บ้าน พิธีกินข้าวโพดใหม่ พิธีวันศีล และพิธีเซ่นไหว้หลุมศพ เป็นต้น ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมในประเพณีดังกล่าวชนเผ่านี้ต้องปฏิบัติตามข้อห้ามคือไม่ให้มีการทะเลาะวิวาท หากฝ่าฝืนจะถูกปรับเป็นเงินหรือสัตว์เลี้ยง สำหรับปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยชนเผ่าลีซอในหมู่บ้านนี้ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาความเจ็บป่วยของสุขภาพร่างกาย อาทิ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคแทรกซ้อนอื่นๆ ที่เกี่ยวกับระบบหายใจ และระบบทางเดินอาหาร บางครอบครัวไม่สามารถเดินทางไปโรงพยาบาล เนื่องจากไม่มีญาติดูแล จึงมีความต้องการให้สาธารณสุขตำบลแนะนำความรู้ในการดูแลรักษาโดยจัดให้มีการบริการออกเยี่ยมบ้านและตรวจสุขภาพฟรีเป็นประจำทุกปี สำหรับปัญหาด้าน

สวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต พบว่าเปี้ยยังชีพไม่เพียงพอเนื่องจากมีรายได้น้อย จึงมีความต้องการให้ภาครัฐเพิ่มเปี้ยยังชีพและอบรมการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว นอกจากนี้ยังประสบปัญหาการขาดแคลนซึ่งต้องซื้อน้ำมาใช้เพื่ออุปโภคบริโภค รวมทั้งการเช่าที่ดินทำกินจากนายทุนในเขตพื้นที่ราบ จึงมีความต้องการให้ภาครัฐมีมาตรการให้เอกสารสิทธิในการครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และจัดระบบสาธารณูปโภคในหมู่บ้านให้ดีขึ้นส่วนปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ “ลัวะ” นั้น พบว่าเด็กและเยาวชนไม่สนใจในการเข้าร่วมพิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่าที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา จึงต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุ เพื่อถ่ายทอดแนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมความเชื่อของชนเผ่าและจัดให้มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์โดยการเสริมสร้างเยาวชนให้มีจิตอาสา ตลอดจนให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการทำเครื่องเงินเพื่อการค้า การปักผ้าลื้อ และการประดิษฐ์เครื่องดนตรี อาทิ ซึง ขลุ่ย แคน ซออู้ เป็นต้น

1.5 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ “ลัวะ” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ “ลัวะ” บ้านละอูบ ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นชนพื้นเมืองรุ่นแรกยุคก่อตั้งเมืองเชียงใหม่ในอาณาจักรล้านนา ชาวไทยภาคเหนือเรียกชนเผ่ากลุ่มนี้ว่า “ละว้า” แต่นิยมเรียกตัวเองว่า “ละเวียะ” มีแบบแผนและการดำรงชีวิตในการสร้างที่อยู่อาศัยและการแต่งกายแตกต่างไปจากชาวไทยภูเขาเผ่าอื่นๆ กลุ่มชาติพันธุ์ “ลัวะ” จึงเป็นชุมชนในหมู่บ้านละอูบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ทำไร่แบบหมุนเวียนทำนา ทำสวน ปลูกถั่วเหลือง ถั่วแดง ลูกเนียง ข้าวโพด และปลูกพืชผักสวนครัวเป็นพืชทางเลือก ปัจจุบันมีการปลูกต้นกาแฟทำให้มีรายได้ในแต่ละปีจำนวนมากจากการขายเมล็ดกาแฟให้กับบริษัทสตาร์บัคและโครงการหลวงและมีอาชีพเสริม อาทิ การตีเครื่องเงิน เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ (ครกไม้ ค้อน กล้องยาสูบ) การทอผ้าที่เอบแบบดั้งเดิม และการเก็บของป่าที่สามารถเก็บกินได้ตลอดปี ได้แก่ หน่อไม้ สมุนไพร และเห็ด เป็นต้น นอกจากนี้มีการจัดทำโฮมสเตย์ในครอบครัวที่มีความพร้อมเพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว การดำรงชีวิตของชนเผ่านี้ นิยมตั้งบ้านเรือนอยู่บนไหล่เขาเป็นพื้นที่ราบใกล้แหล่งน้ำ แต่ละหมู่บ้านจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆเฉลี่ยประมาณ 50 หลังคาเรือน เป็นกลุ่มที่อยู่ในเครือญาติเดียวกัน โดยปักหลักอยู่แบบถาวร มีการเคารพและเชื่อฟังผู้อาวุโสของแต่ละตระกูลให้เป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทำหน้าที่เป็นหมอผีและเป็นผู้ตัดสินผู้ที่ทำผิดจารีตประเพณี มีความเชื่อเรื่องผี สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ทั้งในด้านไสยศาสตร์และสิ่งที่มองไม่เห็นตัว ได้แก่ ผีหมู่บ้าน ผีเรือน ผีไร่ และผีเจ้าที่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในการบูชาเสาอินทขิลซึ่งถือว่าเป็นเสาหลักเมืองที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาว “ลัวะ” ปัจจุบันลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชนเผ่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากได้ใกล้ชิดกับหมู่บ้านของคนเมืองและการไปขายแรงงานต่างถิ่นที่ได้

นำเอาความเจริญเข้ามาในหมู่บ้าน จึงมีการผสมผสานวัฒนธรรมซึ่งกันและกันโดยเฉพาะ การพูดภาษากลาง ภาษาไทยล้านนา และการแต่งกายที่เป็นสากลแบบคนเมือง รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกิด การตาย การประกอบอาหาร แต่ยังคงรักษาอาหารหลัก “ถั่วเน่า” ให้เป็นเอกลักษณ์ที่เป็นวัฒนธรรมการกินของชนเผ่าลัวะไว้ได้ ปัจจุบันชุมชนชนเผ่า “ลัวะ” ในหมู่บ้านละอูบได้รับการยกย่องว่าเป็น 1 ใน 50 ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จากการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีทั่วประเทศ มีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่โดดเด่น ได้แก่ ผ้าทอละว้า เครื่องเงิน และกาแฟ มีโฮมสเตย์สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตที่เรียบง่ายเป็นธรรมชาติและเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้พัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้กับชนเผ่าของชุมชนได้อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน นอกจากนี้ “บ้านละอูบ” ยังได้รับรางวัลพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการคัดเลือกหมู่บ้าน “ดีเด่น บ้านสวย เมืองสุข” โดยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด ภาคเหนือตอนบน และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับภาคเหนือเมื่อวันที่ 9- 10 มีนาคม 2563 ที่ผ่านมา สำหรับปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยชนเผ่า “ลัวะ” ในหมู่บ้านนี้ ผลการวิจัยพบว่าด้านการรักษาสุขภาพอนามัย ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการมีโรคประจำตัว อาทิ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมัน โรคทางเดินหายใจ และอาการเจ็บปวดกล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกาย จึงมีความต้องการรักษาพยาบาลฟรีจากโรงพยาบาลของรัฐและต้องการตรวจสุขภาพประจำปีฟรีอย่างต่อเนื่องทุกปี ส่วนปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต พบว่า รายได้ของบางครอบครัวไม่เพียงพอในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 เนื่องจากไม่มีนักท่องเที่ยวไปพักในโฮมสเตย์ทำให้การจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของชุมชนลดลง จึงต้องการให้ภาครัฐเพิ่มเบี้ยยังชีพและสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าสู่ชุมชนในเมือง รวมทั้งการจัดอบรมให้ความรู้การขายสินค้าออนไลน์และความรู้เกี่ยวกับการได้รับสวัสดิการความช่วยเหลือค่าครองชีพที่รัฐประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด สำหรับปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ “ลัวะ” พบว่าปัจจุบันเยาวชนที่เป็นลูกหลานของครอบครัวได้ละเลยขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่า โดยเฉพาะการใช้ภาษาพูด การแต่งกายด้วยชุดลัวะแบบดั้งเดิม จึงมีความต้องการให้มีการส่งเสริมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมด้านภาษาและการแต่งกาย โดยให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดการทอผ้า การย้อมผ้า การทำมัดหมี่ การทำเครื่องเงิน เครื่องจักสาน ให้กับนักเรียนในโรงเรียน รวมทั้งการจัดตั้งร้านค้าหัตถกรรมในชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว และควรส่งเสริมให้เด็กรุ่นใหม่เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ที่ทำจากผ้า เป็นต้น

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือ

ตอนบน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา

นำเสนอผลการวิเคราะห์ เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคม

ผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ดังแสดงในตารางที่ 4.1-4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n= 150)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	65	43.33
	หญิง	85	56.67
	รวม	150	100
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 60 ปี	1	2.00
	60 - 70 ปี	105	70.00
	71 - 80 ปี	39	26.00
	81 ปีขึ้นไป	3	2.00
	รวม	150	100
3	ระดับการศึกษา		
	ประถมศึกษา	142	94.67
	มัธยมศึกษา	6	4.00
	อนุปริญญา	1	0.67
	ปริญญาตรี	1	0.67
	สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
	รวม	150	100
4	สถานภาพปัจจุบัน		
	โสด	9	6.00
	สมรส (อยู่ด้วยกัน)	124	82.67
	หม้าย	15	10.00
	หย่าร้าง (แยกทางกัน)	2	1.33
	รวม	150	100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n= 150)	ร้อยละ
5	อาชีพปัจจุบัน		
	เกษตรกร (ทำไร่/ทำนา/ทำสวน)	132	88.00
	รับจ้างทั่วไป	2	1.33
	ค้าขาย	3	2.00
	ธุรกิจส่วนตัว	0	0.00
	ข้าราชการบำนาญ	0	0.00
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ (พ่อบ้าน/แม่บ้าน)	13	8.67
	รวม	150	100
6	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	ไม่มีรายได้	38	25.33
	ต่ำกว่า 5,000 บาท	106	70.67
	5,000-10,000 บาท	3	2.00
	มากกว่า 10,000 บาท	3	2.00
	รวม	150	100
7	รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ได้มาจาก		
	การทำงานของตนเอง	71	47.33
	บุตร/ธิดา/หลาน ส่งให้	7	4.67
	ทรัพย์สินมรดกที่ท่านสะสมได้	1	0.67
	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	71	47.33
	รวม	150	100
8	ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ		
	คู่สมรส	81	54.00
	บุตร/ธิดา	52	34.67
	พี่น้อง	3	2.00
	ญาติ	4	2.67
	คนที่นับถือ	0	0.00
	หลาน	1	0.67

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n= 150)	ร้อยละ
	อยู่ตัวคนเดียว	9	6.00
	อื่นๆ (ไปตระเวน)	0	0.00
	รวม	150	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 มีอายุระหว่าง 60-70 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 94.67 มีสถานภาพปัจจุบัน สมรส จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 82.67 อาชีพปัจจุบันคือเป็นเกษตรกร (ทำไร่/ทำนา/ทำสวน) จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 70.67 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ได้มาจากการทำงานของตนเอง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.33 และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.33 ปัจจุบันอาศัยอยู่กับคู่สมรส จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ดังแสดงในตารางที่ 4.2-4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและลำดับความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน โดยภาพรวม

ที่	ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย	4.77	0.49	มาก	3
2	ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต	4.90	0.32	มาก	2
3	ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์	4.92	0.28	มาก	1
	รวม	4.86	0.38	มาก	

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.86, S.D. = 0.38) โดย

ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ =4.92, S.D.=0.28) รองลงมา ได้แก่ ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต ($\bar{x}$ =4.90, S.D. = 0.32) ส่วนด้านการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย ($\bar{x}$ =4.77 , S.D.= 0.49) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและลำดับความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย

ที่	การดูแลสุขภาพอนามัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การไปพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	4.86	0.46	มาก	4
2	การเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพและโภชนาการที่ถูกหลักอนามัย	4.87	0.40	มาก	2
3	การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วยตนเอง	4.89	0.36	มาก	1
4	การออกกำลังกายที่เหมาะสมตามช่วงอายุของตนเอง	4.75	0.48	มาก	5
5	การรับรู้ข้อมูลการรักษาสุขภาพจากสื่อออนไลน์	4.64	0.63	มาก	10
6	การสนทนาด้านการรักษาสุขภาพกับบุคคลที่มีความรู้	4.75	0.47	มาก	6
7	การรับรู้ข้อมูลจากฉลากสินค้าสุขภาพและฉลากยา	4.72	0.51	มาก	7
8	การสวดมนต์ไหว้พระ และการบริหารจัดการด้วยตนเอง	4.65	0.6	มาก	9
9	การฟังธรรมะจากพระสงฆ์และสื่อออนไลน์	4.71	0.51	มาก	8
10	การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบบ้านพักอาศัย	4.87	0.34	มาก	3
รวม		4.77	0.49	มาก	

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.77, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายการที่มีความต้องการ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วยตนเอง ($\bar{x}$ =4.89, S.D.=0.36) การเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพและโภชนาการที่ถูกหลักอนามัย ($\bar{x}$ =4.87, S.D. = 0.40) และการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบบ้านพัก

อาศัย ($\bar{x}=4.87$, S.D.=0.34) สำหรับรายการที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การรับรู้ข้อมูลการรักษาสุขภาพจากสื่อออนไลน์ ($\bar{x}=4.64$, S.D.=0.63)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและลำดับความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต

ที่	ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การได้รับบริการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี	4.97	0.16	มาก	1
2	การได้รับบริการเยี่ยมบ้านกรณีเจ็บป่วย	4.97	0.18	มาก	4
3	การได้รับการอบรมเพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	4.95	0.21	มาก	5
4	การได้รับการอบรมด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์	4.97	0.16	มาก	1
5	การได้รับการดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้านที่อาศัย	4.97	0.16	มาก	1
6	การได้รับความรู้ด้านการเก็บเงินออมเพื่одำรงชีพ	4.91	0.33	มาก	6
7	การได้เข้าร่วมอบรมด้านการทำอาชีพเสริม	4.80	0.43	มาก	9
8	การได้รับการบริการข้อมูลข่าวสารจากชุมชนในพื้นที่	4.81	0.42	มาก	8
9	การได้รับโอกาสเป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุ	4.85	0.37	มาก	7
10	การสนใจเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ในสื่อออนไลน์	4.75	0.48	มาก	10
รวม		4.90	0.32	มาก	

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.90$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายการที่มีความต้องการ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การได้รับบริการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี ($\bar{x}=4.97$, S.D.= 0.16) การได้รับการอบรมด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ ($\bar{x}=4.97$, S.D.=0.16) และการได้รับการดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้านที่อาศัย ($\bar{x}=4.97$, S.D.=0.16) สำหรับรายการที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การสนใจเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ในสื่อออนไลน์ ($\bar{x}=4.75$, S.D.=0.48)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและลำดับความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ สังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์

ที่	ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้มีความสุข	4.98	0.14	มาก	1
2	การได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชมรมผู้สูงอายุในชุมชน	4.91	0.28	มาก	5
3	การได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับเครือข่ายในชุมชน	4.91	0.29	มาก	6
4	การได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.96	0.20	มาก	3
5	การได้ช่วยถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชนในชุมชน	4.90	0.30	มาก	7
6	การได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน	4.95	0.21	มาก	4
7	การเป็นผู้นำเสริมสร้างเยาวชนให้มีจิตอาสา	4.87	0.33	มาก	9
8	การยอมรับสิ่งใหม่ๆในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.85	0.40	มาก	10
9	การมีความมั่นใจในการรับรู้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์	4.89	0.32	มาก	8
10	การปรับเปลี่ยนตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคมยุคใหม่	4.97	0.18	มาก	2
รวม		4.92	0.28	มาก	

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า ความต้องการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ โดยภาพรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.92$, S.D.=0.28) เมื่อพิจารณารายการที่มีความต้องการ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้มีความสุข ($\bar{x}=4.98$, S.D.=0.14) การปรับเปลี่ยนตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคมยุคใหม่ ($\bar{x}=4.97$, S.D.=0.18) และการได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{x}=4.96$, S.D.= 0.20) สำหรับรายการที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การยอมรับสิ่งใหม่ๆในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{x}=4.85$, S.D. = 0.40)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัย
กลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 นี้ นำเสนอผลการประเมินและตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ในองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การดูแลรักษาสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต และ 3) การอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งในแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อยด้านเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 4.6 - 4.8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย																	
	1.1 เนื้อหา																	
	1) การตรวจสุขภาพประจำปี	24	96.00	1	4.00	21	84.00	4	16.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	2) การรักษาโรคของผู้สูงอายุ	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	3) การควบคุมอาหารและโภชนาการเพื่อสุขภาพ	23	92.00	2	8.00	22	88.00	3	12.00	23	92.00	2	8.00	24	96	1	4.00	
	4) การจัดการด้านสุขภาพจิต (เครียด/กังวล/หลงลืม)	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	5) การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย	22	88.00	3	12.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	1.2 วิธีการเรียนรู้																	
	1) การไปพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	2) การเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพและโภชนาการที่ถูกหลักอนามัย	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	3) การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วยตนเอง	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	4) การออกกำลังกายที่เหมาะสมตามช่วงอายุของตนเอง	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	5) การรับรู้ข้อมูลการรักษาสุขภาพจากสื่อออนไลน์	17	68.00	8	32.00	14	56.00	11	44.00	20	80.00	5	20.00	19	76.00	6	24.00	

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	6) การสนทนาด้านการรักษาสุขภาพกับบุคคลที่มีความรู้	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	7) การรับรู้ข้อมูลจากหลากหลายสื่อและหลากหลาย	22	88.00	3	12.00	20	80.00	5	20.00	21	84.00	4	16.00	21	84.00	4	16.00	
	8) การสวดมนต์/อ่านคัมภีร์ และการบริหารจัดการด้วยตนเอง	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	
	9) การฟังธรรม/คำสอนของศาสนาที่นับถือจากสื่อต่างๆ	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	10) การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบที่อยู่อาศัย	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ ได้		นำไปใช้ ประโยชน์ ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	1.3 สื่อประกอบการเรียนรู้																	
	1)เอกสาร/สิ่งพิมพ์/แผ่นพับ	17	68.00	8	32.00	18	72.00	7	28.00	21	84.00	4	16.00	17	68.00	8	32.00	
	2)ป้ายประชาสัมพันธ์/นิทรรศการ การจัดกิจกรรมของชุมชน	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	22	88.00	3	12.00	
	3) หอกระจายข่าวและเสียงตามสายในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	4) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ ภูมิปัญญา ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ วัด โบสถ์ สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ศูนย์ ส่งเสริมอาชีพ ร้านขายยาในชุมชน ฯลฯ)	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	
	5) วิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	6) สื่อออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือ/คอมพิวเตอร์	19	76.00	6	24.00	16	64.00	9	36.00	24	96.00	1	4.00	21	84.00	4	16.00	
	7) ฉลากสินค้าบำรุงสุขภาพและฉลากยา	22	88.00	3	12.00	21	84.00	4	16.00	22	88.00	3	12.00	21	84.00	4	16.00	
	8) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนาที่นับถือ (พระพุทธรูป/เทวรูป/ศาลเจ้า/ศาลพระภูมิ ฯลฯ)	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	22	88.00	3	12.00	23	92.00	2	8.00	
	9) วิทยากร/นักวิชาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	10) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดภูมิทัศน์ของที่อยู่อาศัย	23	92.00	2	8.00	18	72.00	7	28.00	23	92.00	2	8.00	22	88.00	3	12.00	
	11) บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	
	12) องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้ประเมินรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
2	ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต 2.1 เนื้อหา 1) การพยาบาลและสาธารณสุข	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	2) การบริการปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	3) การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิประโยชน์	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	
	4) การส่งเสริมการมีงานทำและหลักประกันการมีรายได้	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	22	88.00	3	12.00	
	5) การเข้าถึงนวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21	19	76.00	6	24.00	19	76.00	6	24.00	23	92.00	2	8.00	22	88.00	3	12.00	

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	2.2 วิธีการเรียนรู้																	
	1) การได้รับการบริการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	
	2) การได้รับการบริการเยี่ยมบ้านกรณีเจ็บป่วย	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	3) การได้รับการอบรมเพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	
	4) การได้รับการอบรมด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	
	5) การได้รับการดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้านที่อาศัย	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	6) การได้รับความรู้ด้านการเก็บเงินออมเพื่อดำรงชีพ	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	22	88.00	3	12.00	
	7) การได้เข้าร่วมอบรมด้านการทำอาชีพเสริม	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	8) การได้รับการบริการข้อมูลข่าวสารจากชุมชนในพื้นที่	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	9) การได้รับโอกาสเป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุ	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	10) การสนใจเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ในสื่อออนไลน์	21	84.00	4	16.00	15	60.00	10	40.00	21	84.00	4	16.00	20	80.00	5	20.00	
	2.3 สื่อประกอบการเรียนรู้																	
	1)เอกสาร/สิ่งพิมพ์/แผ่นพับ	19	76.00	6	24.00	19	76.00	6	24.00	22	88.00	3	12.00	20	80.00	5	20.00	
	2)ป้ายประชาสัมพันธ์/นิทรรศการ	23	92.00	2	8	22	88.00	3	12.00	23	92.00	2	8.00	21	84.00	4	16.00	
	3) หอกระจายข่าวในชุมชน	25	100.00	0	0	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	4) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ภูมิปัญญา ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ วัด สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ รพ.ส่งเสริมสุขภาพตำบล ฯลฯ)	13	100	0	0	13	100	0	0	13	100	0	0	13	100	0	0	
	5) วิทยุ/โทรทัศน์	12	92.3	1	7.7	13	100	0	0	13	100	0	0	11	84.6	2	15.4	
	6) สื่อออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือ/คอมพิวเตอร์	10	76.9	3	23.1	12	92.3	1	7.7	12	92.3	1	7.7	11	84.6	2	15.4	
	7) ผลากสินค้าบำรุงสุขภาพและฉลากยา	22	88.00	3	12.00	19	76.00	6	24.00	23	92.00	2	8.00	20	80.00	5	20.00	
	8) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนาที่นับถือ (พระพุทธรูป/เทวรูป/ศาลเจ้า/ศาลพระภูมิ ฯลฯ)	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	9) วิทยากร/นักวิชาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นักกฎหมาย	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	
	10)บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	11) องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	
	12) หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้ประเมินรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
3	ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์																	
	3.1 เนื้อหา																	
	1) การพึ่งพาตนเองให้มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมกับเครือข่ายชุมชนในพื้นที่	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	3) การอนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญาอัตลักษณ์และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	4) การเสริมสร้างพลังจิตอาสาในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	5) การเรียนรู้วิถีการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ศตวรรษที่ 21	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4	

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	3.2 วิธีการเรียนรู้																	
	1) การช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้มีความสุข	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	2) การได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชมรมผู้สูงอายุในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	3) การได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับเครือข่ายในชุมชน	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	24	96.00	1	4.00	
	4) การได้ร่วมนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	5) การได้ช่วยถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชนในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	6) การได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	
	7) การเป็นผู้นำเสริมสร้างเยาวชนให้มีจิตอาสา	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4	
	8) การยอมรับสิ่งใหม่ๆในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	25	100.00	0	0.00	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	9) การมีความมั่นใจในการรับรู้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์	19	76.00	6	24.00	17	68.00	8	32.00	22	88.00	3	12.00	20	80.00	5	20	

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	10) การปรับเปลี่ยนตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคมยุคใหม่	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4.00	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0	
	2.3 สื่อประกอบการเรียนรู้																	
	1)เอกสาร/สิ่งพิมพ์/แผ่นพับ	19	76.00	6	24.00	21	84.00	4	16.00	22	88.00	3	12.00	20	80.00	5	20	
	2)ป้ายประชาสัมพันธ์/นิทรรศการ	21	84.00	4	16.00	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8.00	23	92.00	2	8	
	3) หอกระจายข่าวในชุมชน	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	4) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ภูมิปัญญา ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ วัด โบสถ์ สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ ร้านขายยาในชุมชน ฯลฯ)	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	5) วิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์	23	92.00	2	8.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	6) สื่อออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือ/คอมพิวเตอร์	19	76.00	6	24.00	18	72.00	7	28.00	19	76.00	6	24.00	19	76.00	6	24	

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความถูกต้อง				การนำไปใช้ประโยชน์				หมายเหตุ
		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		นำไปใช้ประโยชน์ได้		นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	7) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนาที่นับถือ (พระพุทธรูป/เทวรูป/ศาลเจ้า/ศาลพระภูมิ ฯลฯ)	24	96.00	1	4.00	25	100.00	0	0.00	23	92.00	2	8.00	24	96.00	1	4	
	8) ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	9) วิทยากร/นักวิชาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นักกฎหมาย	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	10)บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	11) องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	24	96.00	1	4.00	25	100	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	
	12) หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	25	100.00	0	0.00	25	100	0	0.00	25	100.00	0	0.00	25	100.00	0	0	

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้ประเมินรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากผลการประเมินและตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ดังแสดงในตารางที่ 8-10 นั้น ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1.ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย

1.1 เนื้อหา: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) การตรวจสุขภาพฟรีจากหน่วยงานของรัฐ 2) การแนะนำความรู้เกี่ยวกับโรคของผู้สูงอายุ การจัดการสุขภาพจิตและการควบคุมอาหารและโภชนาการ 3) การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง 4) การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในหมู่บ้าน และ 5) การปฏิบัติธรรมสำหรับผู้สูงอายุ

1.2 วิธีการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) จัดให้มีหน่วยงานแพทย์เคลื่อนที่ไปตามบ้านปีละ 1-2 ครั้ง 2) การจัดอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตโดยวิทยากรที่มีความรู้ 3) การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ทุกช่องทางด้วยตนเองในการดูแลสุขภาพ 4) การฟังธรรมะ คำสอนของศาสนาที่นับถือจากผู้นำศาสนาและสื่อออนไลน์ 5) การออกกำลังกายที่ถูกวิธีสำหรับผู้สูงอายุ และ 6) การอบรมทำอาหารมังสวิรัตเพื่อรับประทานทุกวันพระ

1.3 สื่อการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) ควรจัดให้บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่รับผิดชอบด้านสวัสดิการผู้สูงอายุมาแนะนำให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง 2) ควรจัดให้มีเอกสาร/สิ่งพิมพ์/แผ่นพับ และสื่อออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือที่สามารถเห็นภาพได้ชัดเจน 3) ใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนาที่นับถือ และ 4) ใช้หอกระจายข่าว เพื่อประชาสัมพันธ์ในชุมชน

2.ด้านสวัสดิการและความมั่นคงของชีวิต

2.1 เนื้อหา: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ 2) การเข้าถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ 3) การขอรับบริการปัจจัยพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุจากภาครัฐและเอกชน และ 4) การพยาบาลและสาธารณสุขที่เข้าถึงผู้สูงอายุในครอบครัว

2.2 วิธีการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) การอบรมด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์จากบุคลากรของรัฐ 2) การประสานองค์กรภาคีเครือข่ายผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ และ 3) การอบรมให้ความรู้และแนวทางการเข้าถึงกองทุนเงินออมในชุมชนของผู้สูงอายุ

2.3 สื่อการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) ควรใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา และ 2) การใช้วิทยุ โทรศัพท์ ที่มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ

3.ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์

3.1 เนื้อหา: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) วิถีชีวิตตามอัตลักษณ์ของชนเผ่า 2) การเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์ในศตวรรษที่ 21 3) การสืบสานวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ภูมิ

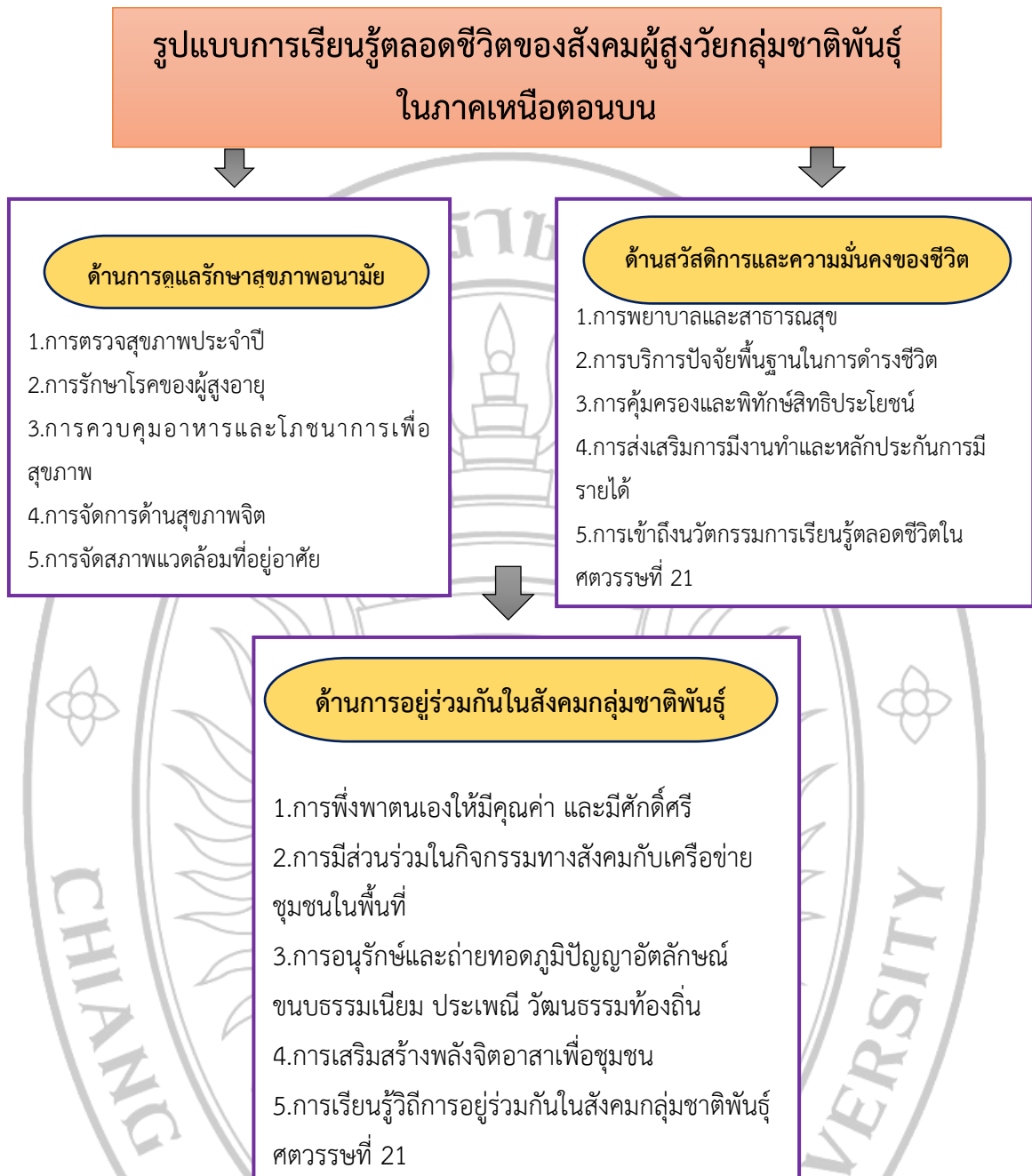
ปัญญาอัตลักษณ์ของชนเผ่า : Story จากครูแห่งศาสตร์สู่ชนรุ่นหลัง และ4) การสร้างเสริมพลังจิตอาสาเพื่อชุมชน

3.2 วิธีการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน 2) การเสริมสร้างเยาวชนให้มีจิตอาสา และ3) การจัดกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิตชนเผ่าในชุมชน

3.3 สื่อการเรียนรู้: ควรเพิ่มเติมในเรื่อง 1) ใช้บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน 2) ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (บ้านแห่งความหวัง-ความรัก-ความเชื่อ) 3) ใช้องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ ระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและศูนย์ส่งเสริมอาชีพ และ4) ใช้หอกระจายข่าว วัด และสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้

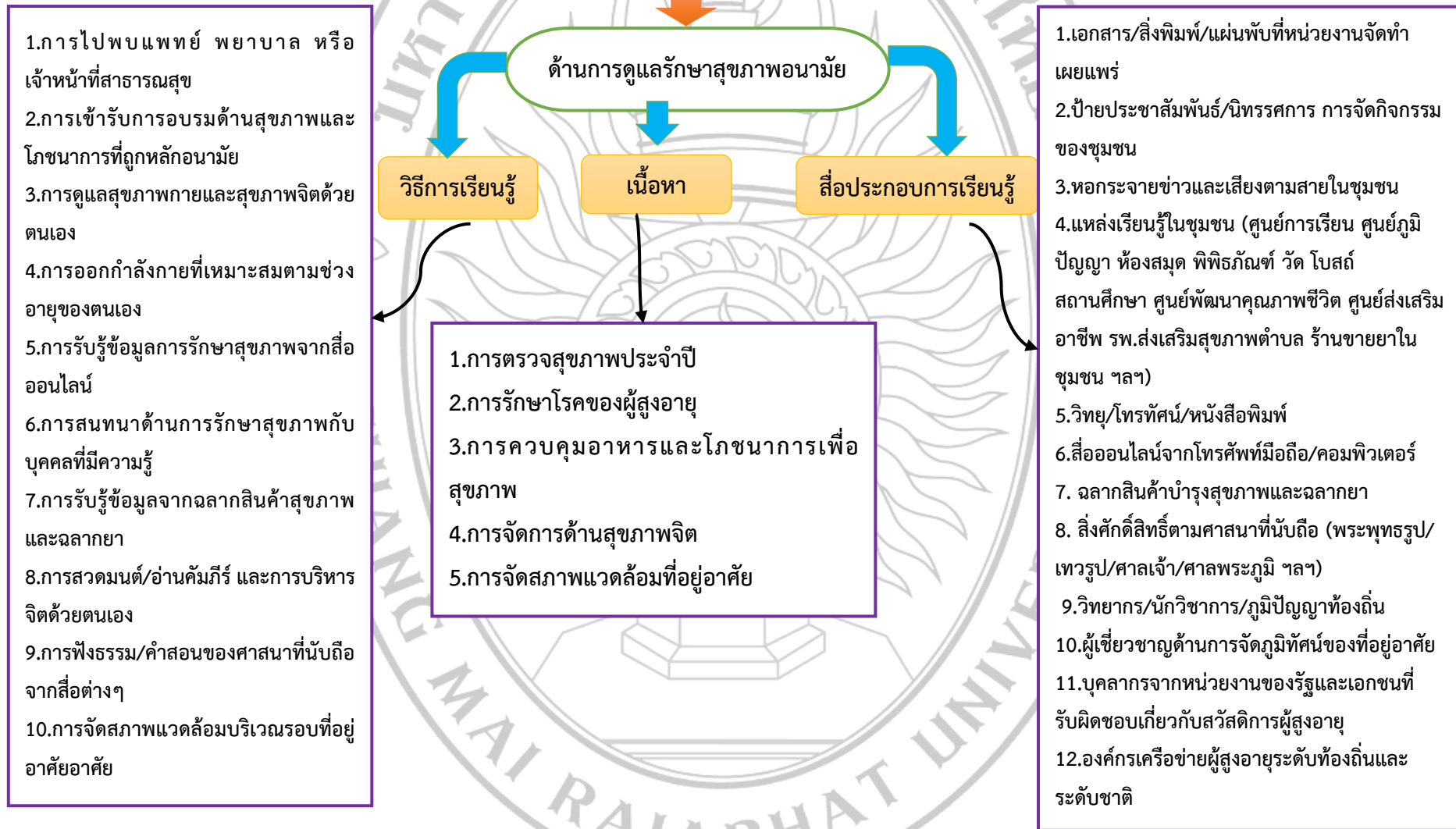
กล่าวโดยสรุป ผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ดังแสดงในภาพ ต่อไปนี้

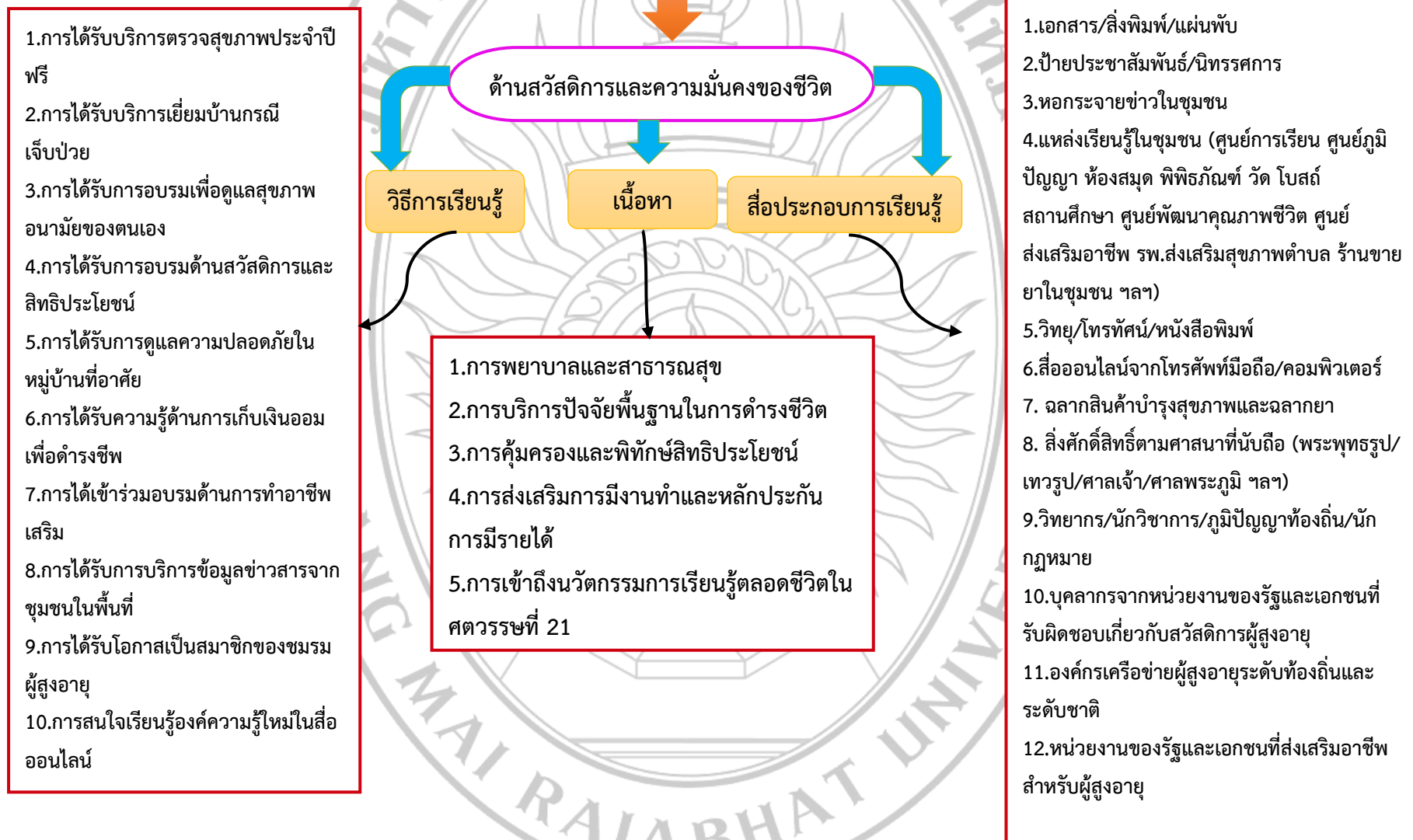

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน โดยจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับ เนื้อหา วิธีการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้อีก 3 ภาพดังต่อไปนี้

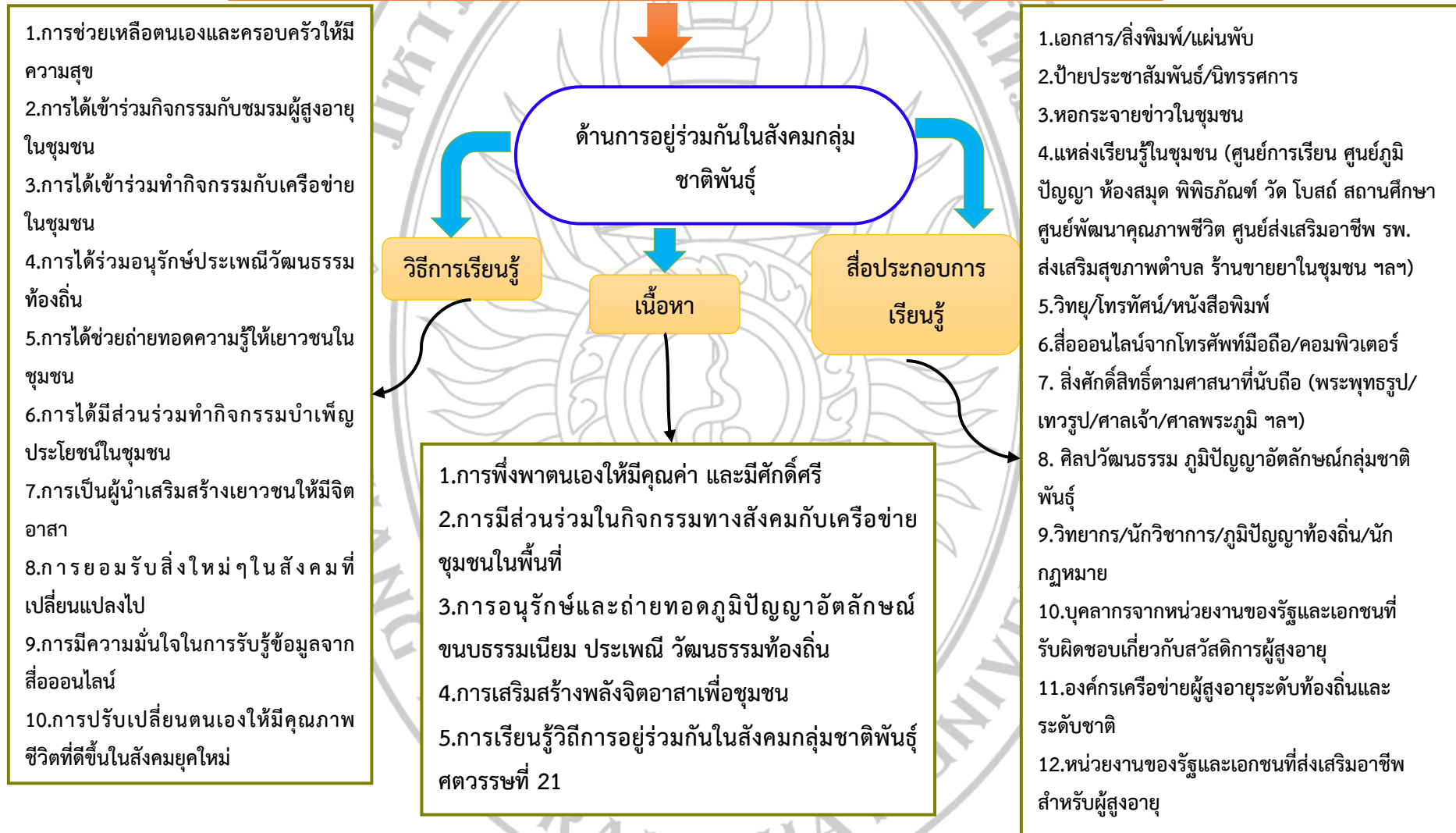
รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน

**ระยะที่ 3 ผลการเสนอทิศทางการพัฒนานโยบายการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้
ผู้สูงอายุของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความ
เรียงประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา**

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัยจำนวน 7 ราย ในประเด็นการ
สัมภาษณ์และคำถาม 5 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยฯ
ไว้ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครู และเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อ
พัฒนาท้องถิ่นบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา” **คำถาม :** ในฐานะที่ท่านมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการ
ขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยฯให้สามารถดำเนินงานเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ดังกล่าว ท่านคิดว่า
มหาวิทยาลัยฯควรมีนโยบายด้านการเปิดโอกาสทางการศึกษาและการบริการวิชาการเพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยฯได้หรือไม่อย่างไร (โปรดระบุเหตุผลความ
เป็นไปได้และความจำเป็น)

คำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้การสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

“...ได้/ควรมี เหตุผลคือ มีความพร้อมในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่และบุคลากรทั้ง
คุณภาพและปริมาณตลอดจนเป็นพันธกิจอย่างหนึ่งของสถาบันในการให้บริการวิชาการ/
การศึกษาแก่สังคมและชุมชน...” (อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม
2564, เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายด้านดังกล่าวในพื้นที่เป้าหมายเป็นอย่างมาก ด้วยวิสัยทัศน์
ของมหาวิทยาลัยที่เน้นและให้ความสำคัญการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และ
โดยเฉพาะการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องไม่มองข้ามกลุ่มคนผู้สูงอายุในชุมชน
สังคม ซึ่งในปัจจุบันมีค่อนข้างมากเนื่องจากการแพทย์ที่ทันสมัย และแต่ละท่านมีการดูแลใส่ใจ
สุขภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีอายุยืนยาว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการดูแล
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพ
ชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...ปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยท่านอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร. ชาติรี มณีโกศล) มีนโยบายเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับบุคคลกลุ่มต่างๆ รวมทั้งการ บริการวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยฯ ในเบื้องต้นได้มอบนโยบายให้ทุกหลักสูตรแจ้งรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่ากลับเข้ามา เรียนรู้ร่วมกับนักศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้หลักสูตรต่างๆยังมีกิจกรรมเข้าไปใน พื้นที่เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น ส.บ. นศ.บ. เป็นต้น...” (ผู้บริหารระดับคณะ , 30 มีนาคม 2564,เชียงใหม่)

“...1) มหาวิทยาลัยมีนโยบายจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัยซึ่งเป็นภารกิจหลักของ มหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนการศึกษาให้กับผู้สูงอายุอยู่แล้วและ2) คณาจารย์ทุกคนถือเป็นภาระหน้าที่ส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ตามกรอบภารกิจของแต่ละหลักสูตร...” (ผู้บริหารระดับคณะ , 1 เมษายน 2564,เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยมีนโยบายการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ตามความต้องการของสังคม ซึ่งรวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุด้วย อาทิ การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเสริมด้าน หัตถกรรม การเกษตร เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุไม่ตกเป็นภาระของลูกหลาน...” (ผู้บริหาร ระดับคณะ , 1 เมษายน 2564,เชียงใหม่)

“...ควรเปิดโอกาส เพราะเริ่มเข้าสู่ Ageing Society ทำในเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก , 5 เมษายน 2564,เชียงใหม่)

“...ควรอย่างยิ่ง เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีปณิธานในการพัฒนา และจัดการ ศึกษาให้แก่บุคคลในพื้นที่ทุกช่วงวัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จึงได้มีการกำหนด นโยบายที่จะจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ สำหรับคนทุกช่วงวัย การจัดการศึกษาสำหรับผู้ สูงอายุด้วย โดยอาจจะส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิต ที่ดี จัดทำศูนย์พัฒนาการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีนักศึกษาเพื่อออกไป ดูแลผู้สูงอายุในศูนย์การดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น...” (ผู้บริหารระดับคณะ , 8 เมษายน 2564,

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560-2564) ด้านการสร้างถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งระบุกลยุทธ์ไว้ว่า “สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ในการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามพันธกิจและศักยภาพของมหาวิทยาลัย” **คำถาม :** หากมหาวิทยาลัยมีนโยบายในการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ท่านคิดว่าควรมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร (โปรดระบุถึงโอกาสที่จะทำให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ดังกล่าวได้สำเร็จ)

คำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้การสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

“...1) ทำความเข้าใจร่วมกันและเข้าใจให้ตรงกัน 2) กำหนดกรอบความร่วมมือและความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน และ3) มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการบนพื้นฐานของ

“...การขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุผล ประการสำคัญที่สุดคือ “ตัวขับเคลื่อน” ซึ่งต้องมีความชัดเจนและมีระบบกลไกรองรับ เริ่มตั้งแต่ ผู้บริหารสูงสุด ต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างเต็มที่ สำหรับ “ตัวขับเคลื่อน” อาจเป็นไปได้ คือ (1) ใช้กลไกบริหารที่มีอยู่ ในปัจจุบันช่วยดำเนินการ คือมอบหมายหน่วยงานที่มีอยู่ดำเนินการ (2) บริหารจัดการให้เป็นการทำงานในลักษณะบูรณาการหลายหน่วยงานมาช่วยกัน ด้วยการมี “คณะกรรมการขับเคลื่อน” เป็นการเฉพาะ ซึ่งแบบนี้ที่ใช้อยู่เช่น “คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่” (3) จัดตั้งหน่วยงานเชิงบริหารเป็นการเฉพาะทางเพื่อขับเคลื่อนอย่างจริงจัง ที่ไม่ใช่หน่วยงานขนาดใหญ่มากนัก ตัวอย่างแบบนี้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศูนย์ความเป็นเลิศด้านกัญชาและเกษตรอินทรีย์นานาชาติ ดังนั้น การจัดตั้ง “สถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ” จึงเป็นกลไกการบริหารงานที่สามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่กำหนดนี้ได้อย่างแน่นอน เนื่องจากงานในด้านนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดในปัจจุบันที่จะสามารถรับไปดำเนินการได้ ในขณะเดียวกันถ้าหากดำเนินการในรูปแบบ “คณะกรรมการขับเคลื่อน” การดำเนินงานจะเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่สามารถทำงานเชิงรุกได้ในทันที เพราะต้องทำงานเป็นองค์คณะบุคคลผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการขับเคลื่อน ประการสำคัญ ไม่มี “เจ้าภาพหลัก” ที่จะทำให้งานมีความต่อเนื่อง การจัดตั้งสถาบันฯ จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมแล้วกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่...” (ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีสำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยสำนักศิลปวัฒนธรรม ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนก็เข้าร่วมกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงดำเนินกิจกรรมที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนคิดโครงการขึ้น เช่น การนำนักศึกษาใหม่เดินขึ้นดอยเพื่อนมัสการพระธาตุดอยกองมู เป็นทั้งกลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...สังคมไทยในยุคปัจจุบันถือเป็นสังคมผู้สูงอายุ ควรจัดตั้งสถาบันดังกล่าว และสร้างเครือข่ายทั้งระดับนโยบายในกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อร่วมขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้ผู้สูงวัยในลักษณะ “สุขภาวะองค์กร” ที่มีความเกี่ยวเนื่องสอดคล้องในทุกมิติสำหรับผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายทำนุบำรุงกับหน่วยงานส่วนราชการของจังหวัดในการให้บริการสังคมอยู่แล้วในระดับหนึ่ง แต่ควรเพิ่มความร่วมมือกับสมาคมผู้สูงอายุเพื่อสร้าง Base Line Data ที่จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและตอกเน้นกิจกรรมให้เหมาะสม...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...นำกลยุทธ์สู่แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มภาคเหนือ...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก, 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...พัฒนาระบบการทำงานของสถาบัน (สร้างระบบกลไก) ในการทำงานพัฒนาบุคลากรและพัฒนาหลักสูตรในการผลิตบุคลากรที่ดูแลผู้สูงอายุและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการดูแลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตลอดจนเร่งยกระดับความร่วมมือเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่และต่างพื้นที่เพื่อสร้างกิจกรรมยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 ด้วยสถานการณ์และสังคมปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ สืบสาน ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีความโดดเด่นในด้านดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ และมหาวิทยาลัยฯยังได้ ดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญโดยเฉพาะการขับเคลื่อนเพื่อสืบสานศาสตร์พระราชาด้วยอีกประการ หนึ่ง **คำถาม :** จากสถานการณ์ ความโดดเด่นและภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยฯดังกล่าว ท่านคิดว่าการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุของมหาวิทยาลัยฯ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของ มหาวิทยาลัย ให้โดดเด่นยิ่งขึ้นได้หรือไม่ โดยเฉพาะ: การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน (โปรดระบุแนวทางที่สามารถดำเนินการได้) **คำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้การสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้**

“...ขึ้นอยู่กับว่าสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่จะจัดตั้งนั้นเน้นการสอนการ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สูงอายุ หรือตั้งขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายความว่าถ้าผู้สูงอายุที่เข้ามาในสถาบันอาจเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถสร้างเสริม ศักยภาพของมหาวิทยาลัยได้...” (อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม

“...ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำหนดให้เรื่องการสืบสานศาสตร์พระราชาเป็นนโยบายที่สำคัญ มี การกำหนดในวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีการจัดทำรายวิชาศาสตร์พระราชาเป็นวิชาในหมวดศึกษา ทั่วไปที่นักศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกคนต้องได้เรียนวิชานี้ มีการเปิดสอนระดับปริญญาโท และปริญญาเอกสาขาวิชาศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน และมีการจัดตั้ง ศูนย์ ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ขึ้น เพื่อช่วยสนับสนุนและขับเคลื่อนภารกิจ การสืบสานศาสตร์พระราชาอย่างจริงจัง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร ศิษย์เก่า ประชาชนทั่วไป ทุกช่วงวัย ตั้งแต่ เด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ดังนั้น ผู้สูงอายุ เป็นอีกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถขับเคลื่อนการสืบสานศาสตร์พระราชาด้วย การบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ แต่เนื่องจากผู้สูงอายุมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือน ช่วงวัยอื่น การมีสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จะช่วยสืบสานในเรื่องนี้ได้เป็น อย่างดี...” (ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีสำนักศิลปะและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สืบสาน ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีโครงการคัดเลือกเพชรราชภัฏ เพชรล้านนา เพื่อเชิดชูบุคคลที่อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้มหาวิทยาลัยฯ ยังมีศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา ที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยฯ เปิดสอนระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก สาขาวิชาศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน ซึ่งศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาฯ ได้จัดทำเอกสารจากงานวิจัย/การศึกษา เพื่อจัดเก็บองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...สถาบันดังกล่าวสามารถสร้างความโดดเด่นและอัตลักษณ์ให้กับมหาวิทยาลัยได้ ทั้งนี้ต้องอาศัยการจัดการร่วมกันในลักษณะศาสตร์สัมพันธ์ และศาสตร์บูรณาการแบบข้ามศาสตร์เพื่อให้การจัดการศึกษาแก่ผู้สูงอายุในลักษณะ “สุขภาวะองค์กรวม” เกิดประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่อยู่แล้ว มิใช่บริการเพียงกลุ่มผู้สูงอายุแต่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย โดยมหาวิทยาลัย สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งหน่วยงานคณะต่างๆ และหน่วยงานอื่น เช่น สวพส. ก็สามารถส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวได้...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...สามารถพัฒนาศักยภาพของมหาวิทยาลัยให้โดดเด่นได้ โดยควรบูรณาการหลายๆ หน่วยงานเพื่อช่วยขับเคลื่อนสถาบันฯ...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก , 5 เมษายน

“...เปิดพื้นที่ให้ชมรมกลุ่มผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยสืบสานกิจกรรมที่เน้นภูมิปัญญาในทุกๆ ด้านของกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น อาหาร อาชีพ ทักษะคิดความเชื่อ วิถีชีวิต ดนตรี การแสดง การละเล่น ภาษาพูด-เขียน ตัวอักษร เป็นต้น...” (ผู้บริหารระดับคณะ , 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 4 ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาระบบและกลไกเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้เสนอแผนการพัฒนาศูนย์แม่สาฯ ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมเพื่อบริการวิชาการแบบครบวงจรในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ดังกล่าว **คำถาม :** ท่านคิดว่า หากมหาวิทยาลัยฯ จัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ของศูนย์แม่สาฯ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จะสามารถดำเนินการให้สถาบันฯ เป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุได้หรือไม่ อย่างไร (โปรดระบุความเป็นไปได้ตามกลยุทธ์การขับเคลื่อนในระยะ 5 ปีต่อไป
ข้างหน้า พ.ศ.2564-2568)

คำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้การสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

“...ได้ กล่าวคือในส่วนของมหาวิทยาลัยมีความพร้อมอยู่แล้วเมื่อนวกเข้ากับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกด้วยการกำหนดกรอบการทำงานที่ชัดเจน สถาบันสามารถเป็นศูนย์ฝึกอบรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้แน่นอน...”
(อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...เป็นไปได้อย่างมาก ศูนย์แม่สามีความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งอาคารสถานที่ โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และทำเลที่ตั้ง มีความเหมาะสมที่จะปรับปรุงและพัฒนาเพื่อจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ศูนย์แม่สาแห่งนี้...” (ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...พื้นที่ของศูนย์แม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีบริเวณเพียงพอต่อการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ในลักษณะการบริการวิชาการแบบครบวงจรในช่วงพ.ศ.2564-2568 โดยอาจดำเนินการเป็นช่วงเวลาในแต่ละปี ดังนี้ 2564 ปรับปรุงภูมิทัศน์ และเริ่มก่อสร้างอาคารที่พักหรือปรับปรุงบ้านพักเดิม โดยปีนี้ จัดอบรมแบบวันเดียว หรือเข้าไป-เย็นกลับ 2565-2566 จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น 2-3 วันแบบเข้าไป-เย็นกลับ 2567-2568 จัดอบรมแบบพักค้างคืน...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และครอบคลุมในทุกมิติด้านผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอนกับคนทุกช่วงวัยของมหาวิทยาลัยในระยะ 5 ปี...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...สามารถดำเนินการได้ แต่ต้องตั้งกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาความพร้อมของระบบ สาธารณูปโภค เนื่องจากบางอาคารไม่ได้ใช้มาเป็นเวลานานและบางส่วนถูกใช้ใน การกักจันของมหาวิทยาลัยรวมทั้งต้องวิเคราะห์ ความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง และ ความคุ้มทุนต่างๆ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...การจัดตั้งในพื้นที่เวียงบัวน่าจะเหมาะสมกว่า เพราะเนื่องด้วยระยะทาง การ ปรับปรุงสถานที่...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก , 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มีความเป็นไปได้สูงมาก เนื่องจากในพื้นที่เป็นที่ตั้งศูนย์ มีความเหมาะสม มีความ พร้อมและบริเวณรอบๆศูนย์มีกลุ่มผู้สูงอายุ ที่มีความหลากหลาย และนอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ใกล้ที่ตั้งกับโรงพยาบาล และศูนย์การศึกษานอกระบบ วัด โดยเฉพาะ อบต. ดอนแก้ว เป็นเทศบาลตำบลที่มีศักยภาพสูงและเป็นแกนนำสำคัญทางด้านกิจกรรม ส่งเสริมของชมรมผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 5 ในการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน เพื่อให้สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2564-2568) จำเป็นต้องวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการ พัฒนานโยบายดังกล่าว **คำถาม :** ท่านคิดว่า มีความเป็นไปได้หรือไม่อย่างไร ขอความอนุเคราะห์ เสนอในประเด็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ตามความคิดเห็นของท่าน

คำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้การสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

5.1 จุดแข็ง : พบว่า

“...ความพร้อมของบุคลากรและอาคารสถานที่...” (อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...1) กำหนดให้เป็นวาระแห่งมหาวิทยาลัย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเริ่มต้น ทำงานอย่างจริงจังและมีระยะเวลากำกับ 3) รับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุก ภาคส่วน 4) นำเสนอโครงการจัดตั้งต่อสภามหาวิทยาลัย...” (ผู้บริหารระดับ มหาวิทยาลัย, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มี 5 ประการ ได้แก่ 1) ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในมหาวิทยาลัย 2) ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย 3) มีพื้นที่รองรับการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตฯ 4) ได้รับความเชื่อถือจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย และ 5) มีหน่วยงานที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางและเป็นเมืองที่ได้รับความสนใจในการพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุทั่วโลก สำหรับแม่ฮ่องสอนเป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งแต่ละจังหวัดมีความพร้อมทางด้านสาธารณสุข การแพทย์ อาหาร สุขภาพ สาธารณูปโภค การคมนาคม และโครงสร้างพื้นฐาน...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มี 2 ประการ ได้แก่ 1) บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีองค์ความรู้ครบทุกด้านทั้ง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และ 2) มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายหน่วยงานส่วนส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มี 3 ประการ ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และ 3) มีฐานการพัฒนาท้องถิ่นที่เข้าถึงได้ง่าย...” (ผู้บริหารระดับคณบดี/สำนัก, 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีสภาพที่จะจัดตั้งศูนย์ให้เหมาะสม และยังมีสหวิทยาการ (ภาควิชา หลักสูตรต่างๆที่จะเข้ามาสนับสนุนในการทำ เช่น สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จิตวิทยา พลศึกษา คอมฯ คหกรรมศาสตร์ เป็นต้น)...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

5.2 จุดอ่อน : พบว่า

“...ภาระงานของบุคลากรและความเต็มใจ (Willingness) ของบุคลากรที่จะร่วมในโครงการ...”

(อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มี 2 ประการ ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลายด้านที่ต้องขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน และ2) บุคลากรมีหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มลภาวะในบางฤดูกาลเช่น P.M. 2.5 และแม่ฮ่องสอนมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา สูงชัน...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...ต้องกำหนดหน่วยงานหลัก ที่เป็นเจ้าภาพด้านการส่งเสริมกลุ่มผู้วัยโดยตรงซึ่งปัจจุบัน ยังไม่มี...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มี 2 ประการ ได้แก่ 1) ไม่มีบุคลากรเฉพาะด้าน และ2) ไม่มีงบประมาณสนับสนุน...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก, 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มี 2 ประการ ได้แก่ 1) ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุโดยตรง และ2) ยังขาดหลักสูตร กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

5.3 โอกาส : พบว่า

“...รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเด่นชัด...”

(อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...มี 2 ประการ ได้แก่ 1) สังคมไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ และ2) รัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...ในเชียงใหม่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกและยังมี สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการพักผ่อน...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...ประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมสูงวัย ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมในด้านต่างๆตาม ภารกิจเร่งด่วนของรัฐ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มี 3 ประการ ได้แก่ 1) ประเทศไทยเข้าสู่ Ageing Society 2) คิดเร็ว ทำเร็ว 3) นำเข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาภาคฯ ...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก , 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...มีเครือข่ายในพื้นที่สนับสนุนเชื่อมโยงในการทำงานได้ดี...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 8 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

5.4 อุปสรรค : พบว่า

“...ความสนใจและความต้องการที่จะร่วมมือของหน่วยงานภายนอก...” (อุปนายกสมาคมวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...การนำเสนอคำขอจัดตั้งงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากงบประมาณปกติส่งผลให้งบประมาณรวมสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา อาจทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน หรืออาจต้องลดทอนงบประมาณในส่วนอื่น หรือได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดตั้งสถาบันฯ ไม่เต็มที่ แบ่งจัดสรรงบประมาณหลายปี...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 30 มีนาคม 2564, เชียงใหม่)

“...ภาษา/การสื่อสารที่แตกต่าง และทักษะเฉพาะด้านการดูแลผู้สูงอายุ...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...การสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนสู่สังคมสูงวัยที่กว้าง และรอบด้านกับการส่งเสริมการแก้ปัญหาผู้สูงอายุ จึงต้องให้ความรู้กับทุกภาคส่วน...” (ผู้บริหารระดับคณะ, 1 เมษายน 2564, เชียงใหม่)

“...นโยบายของภาครัฐ...” (ผู้บริหารระดับศูนย์/สำนัก , 5 เมษายน 2564, เชียงใหม่)